

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. . . . I kor. Egy óra. . . I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utóza 47. és 49. szám.
---	--	--	--

Városi közgyűlés.

Ma tartotta meg a nyári szünet után első közgyűlését Debreczen város törvényhatósági bizottsága.

Az első nap, — mert hiszen a tárgysorozatnak csak egy részével végzett a közgyűlés, — elég élénk volt. Felszólalásokban nem volt hiány s látszott, hogy a városatyák többségét áthatották azok a törekvések és jó szándékok, melyek révén Debreczenből rövid idő alatt modern, művelt város lesz.

A Hortobágy hasznosításának kérdésével és előkészítésével — mint azt előre jeleztük — egy bizottságot bízta meg záros határidő alatti javaslatlételre adván a bizottságnak felhatalmazást.

A takompetenzia eltörlése ügyében javaslatlétellel a gazdasági bizottság bízott meg.

A nagyerdei fürdő tekintetében is megszivlelendő felszólalások hangzottak el, a melyek arra engednek következtetni, hogy a csatornázási, vízvezeték munkálatok után a mi egyetlen nyári üdülő helyünkre egy boldogabb dő hajnala hasad.

A vitákban Jánossy Zoltán, Zádor Lajos, dr. Fráter Imre, dr. Freund Jenő, dr. Révy Nándor stb. vettek részt, mindannyian a modern haladás szellemében szólalva fel.

A közgyűlés lefolyásáról egyébként tudósítónk a következőket írja:

Elhunyt városatyákról.

Domahidy Elemér főispán kevéssel három óra után megnyitván a gyűlést, üdvözlő

Leszámolás.

Láng Boldizsár festőt egy szép napfényes tavaszi reggelen holtan találták az íróasztala előtt. Karosszékében ült, kissé oldalra dőlten halotthalványan sárga volt, de egyetlen izma sem torzult el.

Szinte azt hitte a szolgálja, hogy csak alszik . . . De felszakított ingmelle s a ruhája csupa vér volt s lábai előtt a megalvadt vértócsában ott feküdt a gyilkos szerszám.

Egyetlen töltés hiányzott belőle, de éppen elég ahhoz, hogy a szive verése örökre megálljon. Az orvos közönyösen, sőt hangjában a megelégedés érzésének néminemű árnyalatával állapította meg, miután megvizsgálta a halottat:

— Csodálatosan jól sikerült lövés! Pom-pásan találta a bolond szívének legközepét. Mit sem vergődhetett.

És csak úgy szokásból sóhajtott.

— Talán jobb is így . . . Nagyon kereste a halált, — jegyezte meg halkabban.

Még egy tekintetet vetett a halottra, aztán vette köpönyegét . . . Az ajtóból visszaszólt a szolgálának:

— Az anyját kiméletesen kellene értesíteni. Valamelyik jó barátját kérje meg, hogy jefesse be a szegény öreg asszonynak az esetet . . . Én szólhatnék, de sok a dolgom . . . Várnak a betegek. Akik élni akarnak . . . Ez itt nem akart élni, hát elérte a célját.

a megjelent tagokat s kegyeletes szavakban emlékszik meg a törvényhatósági bizottság elhunyt tagjairól, úgy Komlóssy Arthurról, aki a város főjegyzője is volt, de egyébként is nagyban hozzájárult a város fejlődéséhez, Koszorus Lajosról, aki szintén tisztviselője volt a városnak, Fried Emilről és Zöld Mihályról, akik lelkiismeretes munkásságot fejtettek ki a város érdekében.

A közgyűlésez elhalálozások felett sajnálatának, részvétének ad kifejezést s úgy ezt, mint az elhunytak emlékét és érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg.

Polgármester jelentése.

Olvastatik Kovács József polgármester 1909. évről szóló jelentése, melynek adatait már közöltük.

Tudomásul vétetik.

Ugyancsak előterjesztik polgármesternek 1910. évi június július és augusztus hónapokról szóló jelentése.

Ez is tudomásul vétetik, kinyomtatása elrendeltetik.

Interpellációs válasz.

Kovács József polgármester válaszol ezután dr. Révy Nándor ügyvédnek városatyának a csatornázási ügyben a múlt közgyűlésen elhangzott interpellációjára.

A dr. Révy Nándor által kifogásolt vélt sérelmek szakértők által megvizsgáltattak s azok egy része orvosoltatott, más része indokoltan nem találtatott. A vállalkozó a csatornacsőveket mindenkor a talajviszonyoknak megfelelőleg építette. Ami a cizeller csöveket illeti a házi csatlakozásoknál, ezt a város határozta el, miután a debreceni talajviszonyoknak jobban megfelel, mint a kőanyag csövek.

Dr. Révy Nándor örömet fejezi a polgármester alapos tanulmányozásra valló válaszáért. A választ tudomásul veszi, de cso-

dákozik azon, hogy mikor vannak itt olyan mérnökök, akik értenek a csatornaépítéshez, és mégis ők másképpen informáltak. Ezt a tényt sajnálattal konstatálja. Ami a cizeller és anyagcsők közti különbségeket illeti, itt úgy veszi észre, hogy a tanács is jobbnak tartja a kőanyag csöveket, a melyek drágábbak, de jobbak. Ez különben is tárgyalásra fog kerülni. A polgármester választát köszönettel veszi tudomásul.

Ujabb interpelláció.

Ezután újabb interpellációt jelent be dr. Révy a csatornaépítések miatt előállott forgalmi akadályokra. Így a Miklós-utcat teljesen elzárták. De előfordul ez más utcán is. Kérde, hogy a kiásott anyagot miért nem hordatja ki a vállalkozó s kéri a tanácsot, hogy utasítsa a vállalkozót, hogy az utcai kiemelt földet szállíttassa el, anynyival is inkább mert a vállalkozó tudomása szerint sehoh sem hordatta el a földet.

A házicsatlakozásoknál is vannak még hibák. Így hibásan vezették be az összekötő csöveket s most ezen új összekötő csöveket kell alkalmazni, a mely minden háztulajdonosra újabb 10 korona terhet ró. A felhasznált kavics sem jó, amelyet a beton-anyagba kevernek, a vakolatot nem simítják stb.

A polgármester válasza.

Ezek a dolgok mind tárgyalattak. Most is válaszolhat az interpellációra. Miklós és Mester-utcán forgalmi akadály csak akkor történt, mikor a munkálatok az utca torkolatához értek. Mäskor a kocsik közlekedhettek. Érdemleges panasz a Materny főesperesén kívül nem is érkezett a tanácshoz.

Dr. Révy Nándor, ezt a választ nem veszi tudomásul, a vállalkozónak el kell hordatni a kilapátolt földet.

A közgyűlés azt kívánja, hogy a polgár-

2.

Láng Boldizsár asztalán ott feküdt a levél, melyben írva valának a következők:

— Az éjszaka likvidáltam az étellel. A mit leéltem belőle nem sajnálom, a mit még a számomra tartogat jót, vagy rosszat, arra nem vagyok kíváncsi és egyáltalában nem reflektálok . . .

Hogy miért azt ti nem fogjátok megérteni, mert ahhoz, hogy megérthető legyen annyira meg kell érni az elmúlásra, mint a hogyan megértem én.

Azt is tudom, hogy majdan nagy leszen a vádlók serege, a miért itt hagytam az én gyámoltalan öreg anyámat.

Hát az utóbbi ok miatt sokat vivódott a lelkem, de hiába . . .

Ami elmúlt, elmúlt. Ugy volt jó, ahogyan történt. A nyomorúságok, küszködések idejéért sem szállok perbe a sorssal, hiszen ha nem volna borus néha az égboltozat s nem szakadna a nyakunkba olykor az eső, örülni sem tudnánk igazán a napsugárnak, a napfényes időknek.

Csodálatos, de nem él a lelkemben most a bucsuzkodások órájában más csak az átélt gyönyörűségek emléke. Ami bánat, szomorúság ért, azokat elfelejtettem s nem emlékszem csak a mámoros, vilányfényes muzsikás, csókos éjszakákra.

Azoknak emlékei itt táncolnak körülöt-

tem az utolsó órákban. Melódiák, ilatok és reneteg sok-sok virág.

Talán nem is hallott, csak a lelkemmel átálmodott dalok, szubtilisan finom valcermelódiák, bujaságot lehelő vérforraló muzsika akkordjai röpködnek felettem és valami régi öreges quadrill-ütemek, a melyeknek hangjai mellett tanultam az első tánc lépéseket. Mámoros éjszakára hasadt fehérhajnalok cigányzenéjét hallom azután. És körülöttem az akácok fehér fürtös virágának illata kavargó. És érzem, az első asszonyi parfüm illatát s emlékszem egy fehérbabos lila szem zsebkendőre, melyet a csuklóra kötöttem lefekvés előtt, hogy mindaddig, míg az álom meg nem rabolja agyamat az öntudattól, érezzem egész lelkemmel a zsebkendő fehér orgonavirág illatát.

És látok sok-sok virágot. Karsu füszeres illatu nárciszokat, vérpáros buja rózsákat, hófehér mirtuszokat, tavaszi hajnalodások lilás fényének színeiben pompázó orchideákat, a lehelletfinom, selymes szirmu japán-virágot, buja illatokat kilélegző jázmin bokrokat, husos, koporsószerű tubarózsákat.

A tengeri emlék nyomán a lámpa ernyőzött világítása mellett a falra vetett árnyak mindmennyi női fejekké formálódnak át . . . Mindeniket megösmérem, az elsőtől kezdve. Az elsőtől, aki bársonypruszlikot viselt s akinek füzből kidagadt keblén pattant ki az én lelkem asszoyszeretetének

mester érdemleges válaszát az interpellációra a jövő közgyűlésen tegye meg.

Még egy interpelláció.

Dr. Révy Nándor ezután a Homokkerti utcanyitás érdekében interpellál s politikai okokra vezeti vissza az utcanyitás halogatását.

A megkezdett munkálatokat ugyanis a képviselőválasztások után abban hagyták. Miért?! Erre kér választ a polgármestertől.

Kovács József polgármester a legközelebbi közgyűlésen fog válaszolni az interpellációra.

Miniszteri leiratok.

A világitási vállalat alkalmazottjai érdekében alkotott nyugdíjszabályzatot a tanács a miniszter rendelkezése szerint módosította.

Tudomásul szolgál.

A kereskedelmi miniszter az 1909—10. évi utadói ügyében szintén módosításokat kíván eszközölni. A tanács ilyen értelemben módosított a költségvetést.

Tudomásul vétetik.

Az országos tanítói árvaház kibővítésére a kultuszminiszter 900 ezer téglát kér. A jog- és pénzügyi bizottság 500 ezer téglát javasol adni. A tanács nem javasolja, hogy bármilyen mennyiségű téglát is adjon, mert mikor épült az árvaház telket adott hozzá a város.

Nyitra város átiratát a fogoly és fécán-tojások védelme ügyében pártoló felirattal támogatják, ugyasint Versec városának a bornyilvántartás eltörlésére és a borok értékesítésére vonatkozó átiratait is.

5000 korona a főiskolai internátusnak.

A tiszántuli ref. egyházkerület elnöksége megkereste a várost, hogy a főiskolai akadémiát internátust segélyezze.

A közgyűlés a tanács javaslatára 5000 korona állandó évi segélyt szavazott meg.

Ezután 12 névszerinti szavazást miután a tagok kellő számban nem jelentek meg a következő közgyűlésre halasztották el.

Elhalasztott választások.

Ezután a tanács javasolja, hogy a napirendről a rendőrkapitányi és esetleg megüresedő főfogalmazói állás választás utjain betöltésének ügyét vegyék le, miután az új

első virága ott a falusi, a vadvirágokkal telehintett mezőn, hol fűszeres illatok kavargtak a levegőben.

És megismerem a többieket is. Bujákat, mint a tavaszi eső után sarjadt fűszálak s szelideket szemérmeseket, mint a rózsaszínben piruló májusi hajnalok...

De a látományok is hiába valók. A véremet lustán veri a szívem ereimbe. Bánt a fény, körülöttem szállongó illatok, előtörő ríktörő színek, asszonyok, mámorok és csók emléke.

Beteltem mindennel, — érzem. És azt is, hogy mennem kell.

Ti a nagy akarások emberei, akik remegni tudtok az életért, ha végig kell járnotok egyszer-kétszer egy emberöltő alatt az élet utjai mellett végig húzódó szakadékokat, akiknek éhes gyomra képes lenne kitörni a száraz kenyér felét felebarátok szárából, akik az örült versenyfutásban durván lökitek félre az utatokba állókat s könyörtelenül tapostok rá az elbukottakra, ti, akik hisztek az emberi élet nemes rendeltetéséről szóló hazugságokban, ti nem értitek meg, miképpen tudom és elfelejteni mind azt a rosszat, amit által éltem s miért nem sajnálom itt hagyni mind azt a jót, amiben részeltetted az élet öröme.

Az én kapuciner-filozófiámat, melyben pedig az én életbölcseletem mégis csak le-szűrődött a rengeteg pótkárákkal és élettapasztalásokkal egyetemben alig-egy-két lelkirokonom fogja felérzékelti csak. Az az egy-két ember, aki ép úgy bele fáradt a maga harminc és egynehány évig tartó, de gyorsan, kétszeresen leélt életébe, mint jó ma-

szervezeti szabályrendelet jóváhagyása kihirdetve nem lett a közgyűlés előtt.

Dr. Freund Jenő: Mikor a miniszter által kívánt módosításokat a közgyűlés eszközölte, akkor az a kihirdetés megtörtént. A választást megtartatni kívánja.

Dr. Bacsó Dezső szintén kívánja, hogy a választást tartsák meg.

Domahidy Elemér kijelenti, hogy ha elhalasztjuk is a választást kinevezési jogát nem fogja gyakorolni, de ezt az ügyet tisztázni kell.

— Helyes! elfogadjuk! kiáltották minden oldalról.

Dr. Kocsár Gábor hozzászólása után a közgyűlés a tanács halasztási javaslatát elfogadta.

Segélyezések.

A debreceni pincérszakiskola javára a közgyűlés 600 koronát szavazott meg, a debreceni Zenedének pedig az 1911. évre 8000 korona segélyt szavazott meg.

Az országos gazdasági egyesület kérelmére a Magyar Földrajzi Társaság alföldi bizottságának öt évre évi 100 korona segélyt szavazott meg.

A debreceni Zenekonzervatoriumnak 500 korona segélyt szavazott meg a közgyűlés, olyan formán, hogy a város által ajánlott 10 tanuló ott ingyen tanításban részesül minden évben.

Ovoda építés.

A tanács javasolja, hogy a türheterlen, a mai kornak meg nem felelő Degenfeld-téri óvoda helyett vegye meg a Józsi kir. herceg-u. 64. és 66. számú házastelkét s ott 55000 korona költséggel építtessen új ovodát.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

Függő kölcsön felvétele.

A Piac-utca 11. és 13. sorszámu házak vételeira fejében a városnak 157000 korona függő kölcsönre van szüksége. A megített ajánlatok közül legelőnyösebb az Alföldi takarékpénztár ajánlata a jog- és pénzügyi bizottság szerint. Ezzel szemben a tanács az Iparbank ajánlatát kívánja elfogadni, ezt tartván olcsóbbnak.

Szentessy János azt kívánta, hogy a városi alapok valamelyike használtassék fel e célra.

Roncsik Lajos: Ezen alapoknak rendeltetési céljuk van s jól kamatoznak.

gam, aki küszködésből, gyönyörűségből kétszeresen vettem ki a részemet, mindent elfogadván, amit az ébrentöltött huszonnégy-órát nyújtottak és mindent oda dobván nekik, vér- és idegdíjjal borralalókkal egyetemben.

És a kétszerkettő mégis csak kétszerkettő s az élet egyszer egy táblázatát nem lehet kijátszani semminemű furfanggal.

Talán lenne még egy kiló olajbatört festék, amivel, ha mást nem, holmi cégtáblákat, mázsolhatnék színesre, talán lenne még egy-két virág, ami az én számomra nyilna, egy-két nő mosoly, ami nekem szólna... De minek?!

Terhemre vagyok önmagamnak, megyek, mert rájöttem arra, hogy a legboldogabb pillanat az én számomra az, amelyben álomra hajtom a fejemet s a legelviselhetlenebb az, amelyben felébredek.

Ezeket a sorokat is csak azért írom, hogy a melyikötöknek van még egy csipetnyi szíve a mellénye alatt, vigasztalja vele az én öreg anyámat...

3.

Eddig tartott a levél... És Láng Boldizsár barátai érezték, hogy nincs mit siratni a kapucinus-filozófián...

Az anyja vigasztalására egy boglyashaju alanyi költő vállalkozott, de mikor az öreg asszonyt szörnyű siránkozások után majd megölte a kíváncsiság, hogy vajjon mennyi előleget is szedett föl az életbiztosítására az ő szerelmes fia és hogy vajjon a művészek egylete költségeire temetik-e el az ő drága halottját, megszökött az öreg asszonytól.

Máry.

Dr Révi Nándor az Alföldi takarékpénztár mellett foglal álláspontot.

Zádor Lajos javasolja, hogy az Iparbankkal kössék meg a szerződést 5 százalékos kamattal.

Szentessy János indítványát visszavonta.

A közgyűlés úgy határozott, hogy az Iparbankkal hajlandó a pénzügyi üzletet megkötni, de csak 5 százalékos kamattal. Ha az Iparbank ezt az ajánlatot nem fogadja el, akkor az Alföldi takarékpénztárnál veszik fel a kölcsönt.

A kataszteri felmérési költségekre újabb 70000 koronát kíván a tanács megszavaztatni.

Szentessy János nem szavazza meg a 70000 koronát, mert a felméréseket rendetlenül végzik.

Dr. Fráter Imre ugyanilyen véleményen van.

Ekli József rámutat arra az időpazarlásra, amit a felmérők munkájánál tapasztalt.

A közgyűlés megszavazza a 70000 koronát, de a mulasztásokra fel fogja hívni a miiniszter figyelmét és sürgős orvoslást kér.

Az 1911. évi költségvetés.

Ezután került tárgyalásra a egfontosabb tárgy, a város házipénztárának, továbbá a könyvnyomda és a világitási vállalat költségvetése.

Egy kis szocializmus.

Jánosi Zoltán a nyomdai költségvetéssel kapcsolatosan felemlíti, hogy a vezetőség három szedőgépet szerzett be. E miatt egy csomó szedőt, köztük sok családos embert elbocsájtott. Szociális szempontokból fejtegeti a gépek behozatala által előállott szomorú viszonyokat. Rámutat arra, hogy a város, mint erkölcsi testület nem tehet mást, mint hogy az elbocsájtott családos embereket vegye vissza s alkalmazza a nyomdában.

Dr. Freund Jenő rámutat arra, hogy a nyomdászok szociális szervezete kitűző. A nyomdászok a kollektív szerződés lejáratá előtt sztrájkoltak, a képviselőválasztás előtt. Mi tehát üzleti ügyekben ne legyünk ideálisak. Ezekkel a szedőgépekkel a városi nyomda a sztrájkoknak akart véget vetni.

Szentessy János szintén a sztrájkolók ellen beszél. Jól tette a városi nyomda, hogy szedőgépeket vásárolt.

Jánossy Zoltán: Lehetne itt beszélni a husárok emeléséről is. (Nagy derűlttség.)

Szentessy János: De a marhaárak drágaságáról is...

Jánossy Zoltán: Ellenérvül nem fogadja el a sztrájkokat és a szerződéseket. De nekünk nem szabad a ránk dobott követ ködobással viszonznunk. Dobjunk vissza kenyeret a ködobálókra. Ő örül, hogy a nyomda a modern fejlődés útjára lépett és szedőgépeket szerzett be, de itt 6—8 család megélhetéséről van szó. A nyomda nagy tiszta jövedelemmel dolgozik, vegyék hát vissza az elbocsájtott családos munkásokat.

Dr. Tüdös János: Egy köztisztületnek az üzleteinél nem szabad olyan rideg üzleti elvekre helyezkedni, mint a magán üzletlajdonosoknak, ezt elismeri, de már elbocsájtott munkások visszafogadására a közgyűlés a vezetőséget nem utasíthatja. Itt nem tehetünk mást, mint hogy a nyomdafelügyelő bizottság, vezetőség figyelmét felhívni arra, hogy a jövőben legyenek tekintettel a családos emberekre.

Szentessy János ezután Jánossynak válaszol, hogy vajjon hány embert temetett ingyen?! (Nagy zaj.)

Jánossy Zoltán: Nagyon sokat. Bár a méltányosságban engemet követne a bizottsági tag ur!

Veney Imre: Már a múltban is tekintettel voltak a nyomda alkalmazottjainak családos embereire s a méltányosság fogja vezetni a nyomdavezetőséget a jövőben is. E tekintetben tehát a felszólaló urak nyugodtak lehetnek.

A megnyugtató felszólalás után a költségvetést a közgyűlés elfogadja a dr. Tüdös

János által javasolt pótlással, melyhez Jánossy Zoltán is hozzájárul.
Elfogadta úgy általánosságban, mint részleteiben a világitási bizottság 1910. évi költségvetését is.

A házipénztár költségvetése

Ezután kerül elbírálás alá a házipénztár jövő évi költségeloirányzata is.

Dr. Freund Jenő a költségvetési tárgyalás előtt a város fejlesztéséről lévén szó, felemlíti, hogy az egyes mellékutca szélesítése szempontjából azért, hogy a fejlődő kereskedelem így ezen utcákra is kiterjeszkezhessen, kivágná az ott lévő dus lombozatú fákat.

Dr. Zádor Lajos erőlyesen felszólal eme tervezendő vandalizmus ellen.

Dr. Fráter Imre szerint még többet kellene ültetni az utcákra.

Jánossy Zoltán: A hírlapokban közreadott tudósításokból olvasta, hogy a költségvetéssel kapcsolatban tárgyalás alá kerül itt a Hortobágy kihasználásának kérdése is. Ő ezt úgy kívánna megoldani, hogy a Hortobágy földje termékenyebbé tétessék, az állattenyésztés fejlesszessék intenzívebb legelő gazdálkodással...

Szentessy János: Helyes! Helyes!

A lakás és husdrágaság.

Jánossy Zoltán: Ne tessék helyeselni, met akkor kezdem kétségbe vonni, hogy helyes, amit beszéltek. (Nagy derűség.) Az álpanasz a husárulóknál mindig, hogy nagyon lattenyésztés fejlesztése szoros összefüggésben van a husárakkal, mert hiszen az a drága a vágás alá kerülő marha, azért még drága a hus is. Tisztelettel ajánlja ezzel kapcsolatosan a városi mézszárszékek felállítását. Majd a lakásdrágaságról beszél s ajánlja, hogy a város maga építtessen s szorítsa le a lakásárakat.

A hortobágy hasznosítása.

Zádor Lajos: Meg kell javítani a Hortobágy legelő földjét s ki kell használni az így feleslegesen maradt területeket, ő már több mint egy évtizede sürgeti ennek a kérdésnek megoldását.

Szentessy János: Esőt adjon az uristen. De nem volt az idén se, mert rosszul imádkoztak a papok.

Zellinger Ede szólal fel ezután a hortobágyi földek jobb kihasználása érdekében.

Ezután Domahidy Elemér főispán megköszöni Jánossy Zoltánnak a tanács jelenlegi működése iránt hangoztatott elismerő nyilatkozatait.

A költségvetés.

Ezután a költségvetés került tárgyalás alá, melyet a jog- és pénzügyi bizottság javaslatára úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadtak.

A részletes tárgyalás során Békés Lajos felemlíti, hogy a rendőrségi ruhaszállításnak Rosenthal szállító nem tett eleget kötelességének, miután nem részeltette munkában a helyi iparosokat. Kéri a polgármestert, hogy jövőre szerezzen érvényt a szerződés erre vonatkozó pontjának.

A közgyűlés helyeslőleg veszi tudomásul Békés felszólalását.

Ugyancsak Békés Lajos kifogásolja, hogy a főtérsi általában az utcai aszfalt járdákál nagyon meredeken vannak metszve a kapuk előtti feljárók. E tekintetben intézkedést kér, miután e miatt már sok szerencsétlenség történt.

Dr. Fráter Imre hasonló értelemben szólal fel.

A m. rnöki hivatal ilyen irányban intézkedni fog, ha az új aszfatozás megkezdődik.

A nagyerdő és a fürdő.

Dr. Fráter Imre ezután a nagyerdő rossz világitását hozza fel.

A közgyűlés felhívja a tanács figyelmét a nagyerdő jobb világitására.

Dr. Fráter Imre ezután nagyerdei fürdő érdekében szólal fel. Indítványozza, hogy készítsenek egy tervet a nagyerdei fürdő ujjáépítésére. Mert a nagyerdei fürdő vize gyógyvíz.

Dr. Burger Péter: Tény az, hogy a nagyerdei fürdőt fenn kell tartani és pedig át kell alakítani népfürdővé.

Dr. Révy Nándor: A nagyerdőt egészen rendezni kell.

Zádor Lajos: A nagyerdei fürdőjavításra fölvetett 4000 koronát nem törölné.

A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadja, tehát — a fürdőjavításra fölvet 4000 koronás tételt nem törli.

A napidijas irnokok lakbérére.

Jánossy Zoltán emlékeztet arra, hogy a közgyűlés elfogadta egyik régebbi indítványát, hogy ugyanis a tanács gondoskodjék arról, hogy a napidijasok lakásbérben részesüljenek.

Most felvetetni kívánja a rendkívüli kiadások közé a napidijas irnokok lakbérét és pedig havi 25 koronát.

Roncsik Lajos főszámvevő: Ez 36000 koronát képviselne, tehát újabb pótdóval terhelné a várost.

A Jánossy Zoltán javaslata mellett mindössze 6-an szavaztak.

A fakompetencia etörtlése.

tárgyában a közgyűlés úgy határozott, hogy ennek az ügynek az előkészítésére a tanácsot és illetve a gazdasági bizottságot bizza meg.

A Hortobágy hasznosításának

előkészítésére egy bizottságot küldött ki a közgyűlés, mely bizottságnak tagjai lettek: Balkányi Miklós, Jánossy Zoltán, Kertész Imre, Márk Endre, Polgári Bálint, Poroszlai László, Rikl Antal, Szentessy János, Vecsey Zoltán, Zádor Lajos, hivatalból pedig Kovács József polgármester, dr. Magoss György, Aczél Géza, Roncsik Lajos és Medgyaszay Miklós.

Színház.

Thália címmel Zilahy Gyula színigazgató színházi lapot indított. Kisdéd laptársunk első száma tegnap jelent meg Ferenczy Frigyes felelős szerkesztésében. A megypszilonozott Ferenczy Frigyes felelősségének hatásköre így kibővült. Most már nem csak azokért az előadásokért felelős, a melyekért Zilahy nem szert felelősséget vállalni, hanem azért a színházi ujságért is, a melylyel Zilahy Gyula a szinlapokat akarja pótolni. A régi öregbetűs szinlapokat, amelyeknek címe messziről kiabált a hirdetési oszlopokról a közönségre, míg a mostani alig vehető észre. Emellett a jóízűt nagyban molesztálják a szinlapra felvett hirdetések. A szinlapról ugyanis nemcsak azt tudjuk meg, hogy Melindát Huzella Irén játssza, hanem azt is, hogy Róth Antal Szolyvai vize a legjobb bizonyos szervi bajoknál. (Mi drága pénzért sem reprodukálnánk e bajokat. Aki kíváncsi rá, olvassa el az Obsitos erre vonatkozó szinlapját.) Ez a szinlapnemcsak arra figyelmeztet, hogy Bárdos Irma a koloratur énekesnő, hanem hogy a Purgó se utolsó béltisztító szer s hiába hasad meg a szive Gazdy Arankának valamely drámában a reménytelen szerelem miatt, azért Rotenstein és Társa (M.-Sziget, Rá-

kóczi-ut 10.) mégis közvetit házasságokat, (vakokat és sántákat nagy hozománnyal) stb. Hát hogy Zilahi jóérzéke miképen türi meg ezeket az izléstelenségeket, ahöz semmi közünk, de hogy a színházi bizottság tagjai és a tanács mit szólnak Zilahi legújabb üzleti vállalkozásához a szinművészet és az ő színházi ujságja miatt piruló Thália szent jegyeiben, arra csakugyan kíváncsiak vagyunk. Félő, hogy eme Thália miatt léssen még Debreczenben nagy Pa-thália.

Az obsitos. (Megnyitó előadás.) A közönség gyöngé érdeklődése, üresen tátongó páholysorok mellett folyt le a szezon első előadása. A darab, a maga vérszegény meséjével, naivságaival nem alkalmas arra, hogy sláger-darabja legyen a szezonkezdet repertoírjának, bár a zenéje üde, modern, de nagyon kevés hanganyaggal rendelkező énekesnő és Borbély Sándor, az új komikus, akinek sajtóságos száraz humorát bizonyára megszokja a közönség. A többiek közül Horváth Kálmán olyan szerephez jutott, a melyben az ő szinpadai előnyössége teljesen érvényesül a pompás huszármundérban, énekszámával meg épen nem kell megerőltetni magát. Bárdos Irma csinosan énekelte cantabilis énekszámait, míg Szilassy Etel pezsgő pajzansága most is kellemes szórakozásokat nyújtott. Nádor Zsiga erősen tulozott. A zenekart Mártonfalvy György sok körültekintéssel vezette. És ezzel mindenképpől és minden jót elmondhattuk.

A hajduhadházi dráma újabb részletei.

Kiküldött tudósítók jelentése.

A Debreceni Független Ujság csüörtöttöki számában részletesen ismertette a hajduhadházi kukorica földeken szerdán délben lejátszódott drámát, melynek három áldozata immár eltemetve, kint pihen a hadházi temetőben.

Az eset újabb részleteiről az alábbiakban számol be lapunk kiküldött tudósítója:

A parasztsuhanc vérboszuja.

A megható dráma egyes részletei csak most bontakoznak ki a maguk borzalmaságában.

A gyilkos suhanc — Szatmári András — valóságos réme volt a meggyilkolt apa — Rác Miklós — és családjának. Mióta az öreg Rác csendőri karhatalommal elvitte Zsuzsika leányát a 19 esztendő parasztgyerek mellől, azóta nap-nap után megfenyegette a haszontalan, dologkerülő suhanc, hogy rájuk gyújtja a házat, megöli, kipusztítja az egész Rác családot.

Szatmári András különben is gyűlölt és mindenki által megvetett személy volt a községben. Dologtalan, csavargó, izgága természetű volt. Lopásért és verekedésért már többször büntetve volt.

Különben az egész családja, a tyuktolvajlásairól és más hasonló tetteiről az egész környékben ismeretes Osvát-familia hasonló rossz hirben áll az egész községben. Szatmári András úgy ismerkedett meg Rác Miklós 16 esztendő leányával, Zsuzsikával, hogy beszegődött Rácához, aki ácsmester, tanoncnak. Hasznavehetlensége miatt azonban innen hamar kidobták. Ekkor történt az,

Uj! Hangszer üzlet megnyilt! Uj!
Szendrő Sándor modern hangszer üzlete Debreczen, Batthyány-u. 22. sz. a.

4

hogy Rác Zsuzsikát megszőktette és vele négy hónapon keresztül vadházasságban élt.

Tegnap délelőtt, mikor az öreg Rác és leánya a Felmann-tanyán a harmadában bért kukoricaföldön a tengerijüket törték, egyszerre csak a sűrű fák közül rájuk rontott a suhanc.

Zsuzsika éppen ebédet főzött a szabad-tüzhely fölé akasztott bográcsban, mikor az első golyó mellébe furódott. Erre a leány futni kezdett a csutkakévékből összetákolat kunyhó-felé, mely mögött az édes apja dolgozott. Hátról még egy lövést kapott a hátába, mitől arcal a földre bukott. Hátán meggyuladt a ruha.

Az öreg ezalatt szembe került a lövöldöző legénynyel, aki az öreg Rác Miklósba három golyót eresztett gyors egymásutánban. Erre a suhanc visszafutott a leányhoz és megnézte, hogy jól találta-e a lövések. Közvetlen a leány mellett két lépésnyire az utolsó golyót a saját szájába röpitette, úgy hogy az hátul a torkáján röppent ki és valahol a kukoricatáblában leesett. Mindhárman azonnal meghaltak.

A hullák úgy maradtak érintetlenül teljes huszonnégy órán keresztül. Két csendőrt tegnap dél óta ma déli egy óráig ott silbakolt a három vérestetem mellett. Két csutkakévével betakarták a már-már bűdösödő hullákat, hogy a legyek és kóborló kutyák rá ne mehessenek.

Mikor kiértünk délben egy órára a Felmann-tanya mellett elterülő kukoricásba, így találták a hullákat. A községi előjáróság intézkedett, hogy a hullákat szállítsák el a temetőben levő halottas házba.

A halottakat beszállítják a hullaházba.

A gyilkos suhanc ott fekszik a kunyhó mellett vértől elborított arccal. Kezében még erősen szorongatja a hatlövetű vadonatu revolvert.

Vézna, fejletlen gyerek, még a bajusza is alig serkedezik. Meztláb van. Inkább 14 évesnek néz ki, mint 19-nek.

Közvetlen mellette fekszik arccal a föld felé a leány. Takaros testállású, kis termetű, vézna alak. A hátán nagy lösebb és a seb körül nagy darabon megpörköldött a ruha. Elöl a mellét roncsolta széjjel az első golyó. Arca kék, mint a szeder. A szabad tüzhely fölé állított bográcsban még azon módon ott van a tiszta, amit éppen a tragikus percben főzni akart.

A kunyhó tulsó oldalán fekszik az öreg Rác iszonyatosan összeroncsolt testtel. Három golyó érte közvetlen közléről és a mellét, oldalát, karjait összetörte. Kezei még most is erősen összavannak kulcsolva, amint a haláltusát bevégezte után megmeredtek.

A kunyhó előtt két új koporsó van, egy feketére és egy fehérre festett. A feketébe az öreg Rácot fektetik azon mód ruhástól, véresen, a másikban a leánynak csinálnak puha fekhelyet a gyaluforgácsok között. A két koporsóról az elhunyt apa és leánya hozzátartozói gondoskodtak. A gyilkos parasztsuhancnak nincs koporsója, őt csak egyszerűen szalma közé teszik a kocsiderékban.

Megindul a gyászos menet. Elöl egy kocsi viszi a gyilkost, utána egy másik parasztszekéren a fehér koporsó, egy harmadik kocsin a fekete koporsó van feltéve. A két csendőrt felkuperodik a harmadik szekérré. Leghátul egy talyiga zárja be a különös menetet.

Az ut menetén a dolgozó parasztsor-

falat állnak, ahogy a halottvivő szekerek elvonulnak előttük és bizony nem a leghizelgőbb megjegyzésekkel emlegetik a gyilkos parasztsuhanc nevét. Az asszony és leányok hangosan átkozzák és gunyos megjegyzéseket mondanak rá. A község népe örü egyrészt, hogy megszabadult ettől a haramiától, mely oly sok galibát okozott már a békés és tisztességes népek között. Bent a községben még nagyobb a csödület. Mindenki kiszabadul a kiskapu elé és csoportosan nézik a hármas hullaszállítást.

A boncolás.

A temetőben már ott várja a hullákat a hajduszoboszlói járás főszolgabírója és két hadházi orvos. A községből seregestől jönnek a népek a boncolást megnézni.

Mikor az első kocsi megáll a halottas ház előtt, a főbíró kérdezi, hogy ki fogja leemelni a gyilkos hulláját a kocsiról? Előugrik egy alacsony kis emberke és kiáltja:

— Én kérem, én magam.

Ezzel nekiesik és a megmeredt, sovány holttestet a vállára kapja. A halott szájából egy csomó vér bugygyan ki és végigfolyik a kis ember kabátján. A hullát leemelő ember a gyilkos suhancnak az apja, Osvát nevű rosszhírű ember, de a fia tragikus halála nagyon meghatotta. Mikor meglátta a halottvivő szekeret, zokogni kezdett.

Kint a szabadban egy asztalra fektetik a hullát. Letépi róla a ruhát és kezdetét veszi a boncolás, amely azzal kezdődik, hogy a halott koponyáját két darabra fűrészelik. Gyengébb idegzetű embernek nem tanácsos végigszemlélni egy ilyen boncolást még leírásban sem. Kozma János és Weisz Áron hadházi doktorok boncolnak és Nemes Zoltán, a hajduszoboszlói járás főszolgabírója képviseli a hatóságot ezen aktusnál.

Három ujonnan ástott sírgödör.

Az esti órákban véget ért a boncolás. A boncolási jegyzőkönyvet nyomban beküldik a debreceni kir. ügyészségnek. Estefelé szépen kongó harangszó kísérete mellett eltemették a holttesteket. A temetésen ott volt az egész község. A szerencsétlen véget ért apa és leánya iránt nagy a részvét, ellenben az apján kívül nincs ember Hadházonon, aki az elvetemedett gyilkosért csak egy sajnálkozó szót is ejtett volna. Különösen nagy a részvét Rác Miklós árván maradt, két leánya és özvegye iránt, akiket kenyérkeresőjüktől fosztott meg egy elvetemült, gonosz lelkű, éretlen suhanc meggondolatlan tette.

A kolera.

Ujabb megbetegedések. Ujabb haláleset.

A kolerajárvány főszekéből, Mohácsról ma nem jött újabb megbetegedés vagy haláleset híre. Most meg már átcsapott a veszedelmes járvány a Bácskába, ahol ma egy koleras haláleset fordult elő.

A folyton jelentkező újabb és újabb esetek most már a hatóságokat is buzgóbb munkára serkentik.

A miniszterium ennek a hadjáratnak újabb fegyverét állította tűzvonalba: a hivatalos lap mai számának közlése szerint az osztrák kormánytól történt megállapodás értelmében az északolaszországi és oroszországi kolerajárványra való tekintettel, eltiltotta Oroszországból és Olaszországnak bari-i és foggiai kerületétől használt fehéreművek, ócska és viselt ruhák (használati tárgyak), használt ágyneműk, továbbá törlőrongyok és papírgyártásra használt

rongyok behozatalát. Használt ruha- és ágyneműk még akkor is különleges egészségügyi szabályok alá esnek, ha azokat podgyázként vagy költözőkészként viszik magukkal az utasok.

Kolerahalál Vaskuton és Rózsahegyén.

Budapesti tudósítónk jelenti: Ssheppel Gyula vaskuti gazdaember koleragyanus tünetek között megbetegedett és ma meghalt. Bélrészeit felküldték az országos bakteriológiai intézetbe.

Rózsahegyén ma egy ember kolerában meghalt.

Kolerás megbetegedések.

A sárbogárdi szolgabíró jelentése szerint Kozma József tanító felesége koleragyanus tünetek között megbetegedett és az orvosok határozottan megállapították rajta a kolera. Három nap alatt itt ez már a harmadik kolerás megbetegedés.

Ésdről is jelentenek kolerás megbetegedést. Lukács Luczinnén ma az orvosok az ázsiai kolera megállapították.

A mai napon még a következő megbetegedéseket jelentették: Nagymaros (Hont m.) 1 megbetegedés, Mohács 2 újabb megbetegedés (az eddigiekkel most már 60), Rózsahegyén 1 újabb megbetegedés.

Az ujoncok bevonulását elhalasztották.

A székesfehérvári honvéd kerületi parancsnokság — a kolerajárványra való tekintettel — az ujoncoknak október elején való bevonulását elhalasztotta.

Szerencsétlenségek munkaközben.

A gázgyári munkás balesete.

Ma délelőtt a gázgyárban súlyos szerencsétlenség történt. A légszuszgyár telepen ugyans most építenek egy hatalmas gáztartót, melynek munkálatai egész sereg embert foglalkoztatnak.

A gáztartót tudvalevőleg a Rutsch-féle gyár építi s ez alkalmazta a szükséges munkaeget. Az építésnél dolgozott Novák József is, aki a gáztartó első emeletének állványán dolgozott. Javában folyt a munka, amidőn egyszerre velőtrázó sikoltás töltötte be a levegőt. A magasabban levő állványok egyikeről egy súlyos vaspánt esett Novák József fejére s a szerencsétlen embert lesújtotta.

Novák igen súlyos sebeket szenvedett. A mintegy 10 kilogramm súlyú vaspánt behasított Novák fejét. — A mentőket értesítették a szerencsétlenségről. Mire kivonultak, Novákot a munkások levitték a földszintre s ott lefektették.

A mentők bekötötték sebeit s a kórházba szállították. A vizsgálatot megindították, annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenséget mi okozta.

A beomlott földréteg.

Ma délelőtt 11 órakor a Széchenyi-utca végén a vízvezetéki csatornázások építésénél egy munkás súlyosan megsebesült.

Árgyelán János vízvezetéki munkás ma lent dogozott a mély árokban, miközben beomlott a föl és Árgyelánnak a fejére zuhant. A szerencsétlen embernek a fejét a agy tömeg föld összenyomta és súlyosan megsebeszte. A mentők elszállították Kar-utca 5. sz. alatti lakására, ahol most nagy betegen fekszik.

Az 500 milliós nagy kölcsön.

Kedvező feltételek.

Amitől elestek a franciák, azt mostan megkötötték a Rotschildokkal szövetkezett német bankárok. A Hitelbank vezérigazgatója, Ullman Adolf Berlinben nyelbevitte a nagy állami kölcsönt és a reá vonatkozó hivatalos közlemény már meg is jelent.

Ezek szerint az állam 500 milliós kölcsönt vesz föl, részben a január elsején esedékes 215 milliós pénztári jegyek beváltására, részben az állami szükségleteknek a fedezésére.

A most megkötött kölcsönügylet határozottan előnyösebb a tervezett franciánál. Elsőbbet is megtakarítjuk a jelentékeny jegyzési költséget, amit a francia kincstárnak kellett volna fizetnünk.

A kölcsönnyújtásban részt vesznek a Hitelbankon kívül a bécsi Rotschild-cég, az Österreischische Ceditanstalt, a bécsi Bodencreditanstalt, a berlini Mendelsohn-cég, a Bank für Handel u. Industrie Berlin, továbbá az új magyar társas cégek: a Pesti Hazai Takarékpénztár és a Pesti Kereskedelmi Bank.

A kölcsönjáradék alakjában fog kibocsátatni és árfolyama 90 százalék lesz.

Lukács László nyilatkozata.

A kölcsönre vonatkozólag Lukács pénzügyminiszter a következőleg nyilatkozott:

A kölcsön föltételeit, tekintettel a jelenlegi kedvezőtlen viszonyokra, kielégítőnek lehet nevezni. Igaz ugyan, hogy a szűk pénzügyviszonyok és a magas bankkamatláb miatt a 4 és 4 fél százalékos címletek nem gyakorolhatnak valami különösebb vonzerőt a tőkésekre, mégis elhalaszthatatlan volt a kölcsön megkötése a december 31-én esedékes 215 milliós pénztári jegy beváltása miatt. Azonfelelül a megszavazott jelentékeny összegű beruházások is pénzt igényeltek. A címletek azért szólnak aranyértékre és nem koronaértékre, mert a címletek külföldön csakis ezen valutában voltak elhelyezhetők. Ismétlem, hogy a kölcsön föltételeivel teljesen meg vagyok elégedve.

Ullmann igazgató nyilatkozata.

Ullmann Adolf, a Hitelbank vezérigazgatója, aki a kölcsön létesítésénél közbenjárt, a következőleg nyilatkozott:

— Ez a kölcsön előnyösebb a franciánál, mert ötven millióval többet kapunk készpénzben. És a németországi kotirozás költségei jelentékenyen olcsóbbak is, ami tetemes megtakarítást jelent. A kölcsönnel meg lehetünk elégedve.

HIREK

— **A Ház ülése.** A képviselőház legközelebbi ülése október hó 4-én, kedden tartatik meg.

— **A novemberi előléptetések a hadseregben.** A hadügyminisztériumban elkészült az előléptetendő törzstisztek névsora. Az előléptetendő hadnagyok és főhadnagyok névsorát még nem állította össze, de annyi már bizonyos, hogy a rendesnél több tisztet az idén sem léptetnek elő. Az eddigi előléptetési arány megmarad mindaddig, amíg az új terv szerint létesítendő száztt örnagyi és ugyanannyi századosi állást be nem töltik. Az új állásokat 4 év alatt töltik be s így a

hadnagyok és főhadnagyok az új tiszteli létszámszaporításnak nem nagy hasznát látják. A főtiszték közül ezidén aránylag sok öreg katonát nyugdíjaznak. Végeredményében azonban az idej novemberi előléptetések sem fognak meglepetéseket hozni.

— **A kalocsai érsek betegsége.** Kalocsáról jelenti tudósítónk: Városov Gyula kalocsai érsek állapotában ma sem állott be semmi változás. Az érsek az éjszakát nagyon nyugtalanul töltötte. Orvosa, dr. Verebélyi állandóan betegágya mellett volt. A beteget a hosszas szenvedés már nagyon elgyengítette és ezért orvosa tart attól, hogy egy erősebb roham katasztrófát idézhet elő. Az érseki irodában naponta számosan érdeklődnek a beteg állapota iránt.

— **Minisztertanács.** A kormány tagjai ma délután 5 órától 9 óráig Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, melyen több folyó ügyet intéztek el.

— **A Kossuth-párt a delegációban.** Jelentettük már, hogy az idén a delegációba a Kossuth-párt négy taggal képviselteti magát. A Kossuth-párt már megállapodott ezen négy politikus személyében és pedig részt vesznek a delegációban: Apponyi Albert gróf, Mezössy Béla, Szentiványi Árpád és Deésy Zoltán. A pártonkívüli függetlenségi Károlyi Mihálynak is juttattak egy helyet. Kossuth Ferenc maga nem vesz részt a delegációban.

— **A privigyei mandátum.** Ma délelőtt folytatták a Kurián a privigyei petíció tárgyalást. Dr. Dingha Béla beszéde után, a ki a megvádolt küldöttségi elnököt képviseli, Tetélni Ármán a választást védő ügyvéd tiz privigyei választó aláírásával ellenpetíciót adott be, a mely Brestyánzky néppárti jelöltet etetéssel-itatással vádolja. Elmondja, hogy az ellenpárti választókat a kegyszerek és a tulvilági boldogság megvonásával fenyegette meg. Ennek alapján 483 szavazat leszámítását kéri. A bizonyítási eljárást befejezték. Ítéletet pénteken hirdetik ki.

— **Emberölés tudatlanságból.** Balázs Mátyás napszámos panaszt emelt a rendőrségen, hogy egy Tóth Julia nevű asszony, aki Ondódon lakik és ott oklevél nélkül szülésznősködik, a feleségének halálát okozta azért, hogy hibásan kezelte. A rendőrségen uána néztek a dolognak és megállapították, hogy Balázs Mátyásné csakugyan behozták a kórházba és hogy halálát a kontár szülésznő okozta, azt ugy a halottkém, mint pedig egy debreczeni régi jóhírneves szülésznő is igazolták. Az ügy most már az ügyészség kezébe kerül, amely emberölésért vádat emel a kontár szülésznő ellen.

— **Megmérgezett család.** Budapestről jelentik: A Batthány-téri vásárcsarnokban lakó Lajosfalvy vásárfelügyelő házvezetőnője Dénes Lajosné és cselédje Bodó Róza tegnap gombát vacsoráztak és életveszélyes mérgezési tünetek között megbetegedtek. A rendőrség megindította a vizsgálatot, honnan szereztek a mérges gombát, mert az kétségtelen, hogy valamelyik vásárcsarnoki árústól kapták. A vásárcsarnokban azt beszélük, hogy valaki boszúból merényletet akart elkövetni a vásárfelügyelő ellen és így jutott annak konyhájára a mérges gomba. Az életveszélyesen beteg nőket beszállították a Rókus-kórházba, ahol eddig nem hallgathatták ki őket. Ugyanattól a gombától még egy mérgezés történt. Toneth János vegyész, a fővá-

ros alkalmazottja, aki a Battyánytéri vásárcsarnok vegyész és többek között a gombavizsgálat is kötelessége, ma éjjel Molnár-utca 27. szám alatt lakásán gombamérgezésben megbetegedett, vele együtt megbetegedett felesége és albérlője Lavotha Géza 45 éves máv. főhivatalnok. A mentők segítettek valamennyin.

— **Nagy tűz Karánsebesen.** Budapesti tudósítónk jelenti: A karánsebesi fűrészgár tegnap óta lángokban áll. Ma sikerült a tüzőltőknek 6 óra nehéz munka után a tűz továbbterjedését megakadályozni. A kár óriási.

— **A rablógyilkos szini növendék.** Budapestről jelenti tudósítónk: Holnap kezd meg a törvényszék Liszkai István színivendék rablógyilkossági gyének tárgyalását Liszkai tavaly októberben megölte és kirabolta Spiegel Szilasi Adolfot. Az ügyben már júniusban volt tárgyalás, de elhalasztották, mert két tanu nem jelent meg. Holnap azonban letárgyalják az ügyet.

— **A főreáliskolai gyorsírókör ma tartotta meg alakuló közgyűlését.** Dr. Horvay Róbert vezető tanár szép szavakkal fejtette ki a gyorsírás hasznát és szükségességét, alakult meg a következő eredménnyel: Ifjúsági elnökké egyhangulag Klein Sándor buzdítva a tanulókat minél nagyobb szorgalomra és kitartásra. Ezután a tisztikar VII. o. tanuló, titkárrá Mihály Gyula VI. o. választották meg.

— **A mai nap halottjai.** Az állami anyakönyvi hivatalból a következő halálozásokat kaptuk: Tóth László ref. 4 hónapos, Kiss István ref. 29 éves, Balázs Mátyásné r. kath. 22 éves, özv. Komádi Gáborné ref. 83 éves, Szántai Károly ref. 12 hónapos.

— **Lóverseny Tiszapolgáron.** Tiszapolgáron október hó 2-án csikódiíjjazással egybekötött lóversenyt tartanak az ottani gazdák.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezési fényképészeti és festészeti műterem!**

— **Őszi idényre a legszebb férfi kalapok remek szabásu férfi ingek és feltűnést keltő szép nyakkendők teljes választékban megérkeztek Frank Testvérek üzletében, Piac- és Szent Anna- utca sarok.**

— **Izr. imakönyvek (Machsorok) és újévi képeslapok az ünnepekre legnagyobb választékban és olcsó árakban Aczél anti-variámban kapható.**

— **Őszi divatlapok legnagyobb választékban Aczél anti-variámban.** Divatlapok és folyóiratok házhöz szállítva megrendelhetők.

— **A Polgári Takaréék és Segély Szövetkezet Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszthető kölcsönöket folyósít.**

— **Jegyesek!** Butorszükségletöket legolcsóbban szerezhetik be Jancsó Testvérek Sestakerti asztalos ipartelepének butorraktárában Csapó-utca 17. szám. Színházi átjáró udvar.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
árufüzében
TELEFON
501
Molnár-Debrecezen,
Piac u. 49. postával szemben.

Dívtos női, férfi, gyermek zsebkendők, harisnyák óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton újdonságok.

— **Jogi vizsgák letétele.** Ilyen címen a napokban hagyta el a sajtót Kolozsvárt egy hasznos és tartalmas könyv, mely részletesen ismerteti a jogi vizsgák letételének módjait az érvényben levő szabályok szerint. A könyv hézagpótló és azt a jogi vizsgák letétele iránt érdeklődők nagy haszonnal forgathatják, minthogy a jogi vizsgák letétele körül felmerülő összes kérdésben alapos tájékoztatást nyújt s így a jogászságnak s a szigorlóknak nélkülözhetetlen útmutatója. Díjmentesen megküldi az érdeklődőknek dr. Dobó, Kolozsvárt, Malom-u. 14.

Győrfi Testvérek

uridivat-, kalap- és fehérnemű üzlete
Piacz-utca 30. Dréher sörcsarnokkal szemben.
Őszi újdonságok
az összes uridivat ozikkekben és pipereárukban.

— „Obsitos“ és „Hulló falevél“ zeneművek Aczél antiquariumában.

— Férfi cipő újdonságok Békés Lajos cégnél.

— Nyakkendő újdonságok 1 koronától 5 koronáig Lengyel Samunál Piacz-u. 43.

— Mindennemű könyvkötések, bördízmunkák, reklámcikkek stb. Antalffy Ferencz könyvkötészetében készíttetnek Piac-u. 31.

A debreceni iparkamara közgyűlése.

Több fontos tárgy.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara Szent-Királyi Tivadar elnöklésével ma tartotta a nyári gyűlés szünet óta első közgyűlését.

Az elnöki előterjesztések során különösen kiemelkedő volt a kisipar gépségeivel fejlesztésének kérdése. Az iparfejlesztés módját ugyanis a kormány elejteni szándékozik. A kamara érvekkel megokolt felterjesztésben fejté ki, hogy a kisipar ily fejlesztése mennyire szükséges, de egyúttal fölhívja a figyelmet, hogy a kisipar nemcsak technikája tekintetében, de egyéb körülményekben is fejlesztendő.

Jelentést tett az elnökség a kerület háziiparának fejlesztésére szakadatlanul folyamatban levő tevékenységéről; ismét hét újabb háziipari tanfolyamot szervezett a kamara és 5 háziipari közműhelyt támogat.

A kamarai számvevő bizottság a kamara vagyon és pénztárkezelését megvizsgálta és jelenti, hogy rendben taláta.

Majd egészében elfogadta az 1911. évre tervezett költségvetést; ennek kapcsán saját kérelmére nyugdíjazta egy régi tisztviselőjét, Komóssy fogalmazót. Egyidejűleg rendezte a tisztviselői fizetésrendszert, mely eddig ideiglenes pótlékokkal volt kiegészítve.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a debreceni kamarakerület javára a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság tekintélyes alapítványt tett, mely 10 év alatt 10000 koronára nő és szakoktatási célokat fog szolgálni.

Ugyancsak egy alapot gyűjt a kamara melynek magva a Debreczeni Első Takarékpénztárnak öt év alatt 5000 koronás alapítványa, mely részben már be is folyt; most

ehez a Herczeg Odeschalkhi fée rétközi kendergyár és Markovics Elek és fiai szatmári cég is adományokkal járult.

Jelentést tett a közös bizottság a kamarai szakiskolai ösztöndíjaknak kiadományozásáról és az állami ösztöndíjak kieszközléséről.

A kamara kerületben az utóbbi időkben ismét számos ipari továbbképző tanfolyam volt, melyek kiváló sikereket mutathatnak fel.

A tárgysorozat tovább írászeiben behatóan megvitatta a közgyűlés a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisítására vonatkozó törvény reformját; ez ügyben még szakértekezletet is fog közelebb tartani.

A Tatra-temesvári vasutvonal, mint rendkívül szükséges bordavonal kiépítése érdekében a kamara mozgalmat indít. Ugy szintén lépéseket tesz több aktuális vasuti panasz orvoslására.

A husdrágaság kérdésében a közgyűlés fölterjesztést tesz a kormányhoz, amelyben kéri, hogy minden egyoldalú, önző érdekeknek félreszorításával, az ország népességének kétségbevonhatatlan közérdekében, piacainknak megfelelő husellátása érdekében haladéktalanul országos intézkedések tessenek.

És végül Stegmüller Árpád alelnök javaslatára akciót kezd azon visszasság megszüntetéséért, hogy a peresített számlakövetelések rendszerint jogosulatlanul megrovnak tőkekamatadóval és úgy kell az érdekelteknek ennek törlését kijárni, míg sok tájékozatlanabb e jogosulatan terhet tényleg viseli is.

Törvénykezes.

A Debreczen szálloda tolvaja. Ifj. Zsiga János 28 éves házi szolgálja a Debreczen szállodában volt alkalmazva, Kovács Aladár vendéglősnél. A folyó év nyarán majdnem két hónapon keresztül állandóan lopta Borcsányi Antal főpincért. Apródonként 120 koronát lopogatott ki a főpincér fiókjából, majd pedig gazdájától is ellopott 50 koronát. Ma tárgyalta ezen lopási ügyet a debreceni kir. törvényszék. Tekintettel a vádlott rovott múltjára, a bíróság a mai főtárgyaláson 2 évi és hat havi fogházra ítélte. A vizsgálati fogságban eltöltött egy hónapot ebbe a bíróság betudja. Vádlott az ítélet ellen felebbezett.

A buzatolvajok. Ivánka Tóth Gábor 24 éves és Zelizi József 27 éves hajduhadházi lakosok május hó 15-én Hajduhadházon egy korcsmában mulattak, ahol a velük volt Birta Gáborral megbeszéltek, hogy ez utóbbi gazdájától, Simon Károly református tanítótól buzát lopnak. Biron a magtárkulcsot ki is lopta és társaival egyetemben egy csomó buzát el is lopott. A lopott buzát Biron Bálint-nának 25 koronáért eladták. Ezen tettükért a mai főtárgyaláson a debreceni kir. törvényszék Ivánka T. Gábort és Zelizi Józsefet 14—14 napi fogházra, özv. Biron Bálintonét pedig orgazdaságért 10 korona pénzbüntetésre ítélte. Biron Gábor ellen gazdája az eljárás megszüntetését kérte. Az ítélet jogerős.

A tolvaj csemete. Misi Margit hajduböszörményi kis leány május hó 31-én édes anyjától 100 koronát ellopott. Junius hóban pedig az udvarukon levő csűrben felhalmozott takarmányt akarta felgyujtan. Ezen tetteiért a debreceni kir. törvényszék bírósága dorgálásra ítélte. Az ítélet jogerős.

Örökös börtönlakó. Nagy Mária 36 éves püspökladányi nő ellen több lopási esetről kifolyólag eljárást indított az ügyészség. Most is egy régebbi bűnéért ült a fogházban, amikor a debreceni törvényszék egy ujabban kiderített lopási ügyből kifolyólag ujjabb 8 hónapi és 14 napi börtönre ítélte.

Közigazdaság.

Terménytőzsde.

Chvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.
Budapest, 1910. szept. 29.

Készáru 10 olcsóbb.

1910. októberi buza	9.95—96.
1911. áprilisi buza	10.28—29.
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	7.32—33.
1910. áprilisi rozs	7.69—70.
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	7.76—77.
1911. áprilisi zab	—
1911. májusi tengeri	—
1910. szept. tengeri	—
1911. apr. tengeri	5.52—53.
1910. augusztusi repce	—

Regény-csarnok.

Sötét titok.

Irta: Stevenson Róbert.

(Folytatás.)

Kegyetlen márciusi éjszaka volt, fagyval, hózivattal és a velőig ható hideggel. Beszélni nem lehetett, mert ha az ember kinyitotta a száját, a rosszakaratu szél azonnal egy marék fagyos havat vágott arcába. Az utcák üresen állottak, olyan üresen, aminőnek Utterson még sohase látta Londonnak ezt a részét. Ez a magány nyomasztólag hatott lelkére és azonfelül valamely nagy szerencsétlenségnek előérzete is bántotta. A nagy tér, amelyen most végig mentek, tele volt szeméttel és a vékony fákat kegyetlenül rázta a vihar, mintha rajtuk akarna boszut állni azért, hogy neki ilyen időben az utcán kell járnia.

Poole, aki eddig elől járt, egyszerre csak megállott a tér közepén és a fagyos hideg dacára levette a kalapot fejéről, hogy homlokáról letörölhesse a verítéket. Ezt a verítéket nem a gyors járás okozta, hanem a nagy izgatottság, a halálos félelem, mely elgyőztörte. Olyan sápadt volt, mintha már csak saját magának árnyéka volna és fogai hallhatólag összevacogtak.

— Végre itt vagyunk nagyságos uram — mondá halkán — s adja az ég, hogy még megakadályozhassuk a leggonoszabbat!

— Ugy legyen! — szóltott ünnepélyesen az ügyvéd, aki teljesen a helyzet varázsa alatt állott és minden idegében érezte ugyanazt a babonás félelmet, mely az öreg szolgát megremegtette.

Poole óvatosan kopogtatott, mire az ajtót félig kinyitották és egy hang belül halkán azt kérdezte:

— Ki van itt?

— Én vagyok, Poole! — hangzott a válasz. — Minden rendben van, nyissa csak ki az ajtót.

Mikor az előcsarnokba léptek, a kandalló körül összegyűlve találták az egész cselédséget, nőket úgy, mint férfiakat. Valamennyi fázott, reszketett és magánkiül volt félelmében. A kulcsárnő, mikor Utterson urat megpillantotta, hangos zokogásba tört ki, a szakácsnő, aki erélyesebb természetű hölgy volt, hálát adott az istennek, hogy okos ember is van végre köztük, a többi is nagy örömeinek adott kifejezést, mikor az ügyvédet meglátta.

— Mit jelentsen ez? — kérdezte szigorú hangon Utterson — mit miveltek itt?.. Ha gazdátok tétlenül látna, nem igen volna veletek meglegedve.

— Félnek — szólott magyarázó hangon Poole. A többi nem mert szólni és a szakácsnő kézmozdulattal iparkodott kifejezni, hogy most már nem fél.

— S most, szót se többé! — parancsolá Poole a cselédségnek. Hangjának reszketésén észre lehetett venni, hogy az ő bátorsága is fogytán van, de megemberelte magát és a mellette álló kuktának osztogatta parancsát:

— Gyujtsd meg a gyertyát, nyisd ki a folyosóra vezető ajtót és azonnal megtudjuk majd, hogy miben áll a dolog.

— Én nyissam ki? — kiáltott megijedve a fiu — miért éppen én?

— Mert úgy akarom! — válaszolt zsarnok arckifejezéssel Poole.

— De mikor félek...

— Félsz? Hát ez is melegség? Szégyeld magad te gyáva! Nos hát, majd én magam nyitom ki.

S olyan hősi arckifejezéssel, mint aki minden hidat eléget maga mögött, oda ment az ajtóhoz és hirtelen fölrántotta. De egymaga nem mert a félhomályban levő folyosóra kimeni, hanem így szólott Uttersonhoz:

— Jöjjön velem a nagyságos ur. Ez a folyosó, mint tetszik tudni, a kertbe vezet és...

(Folyt. köv.)

TÓTH SÁNDOR Batthyányi-utca 22. sz.
 fűszer csemege kereskedésében
Naponta friss érkezésű
 Sajtok, hideg felvágottak, uradalmi tea vaj és mindenféle fűszerárak a legszolidabb árban kaphatók.

A legjobb iskola cipők.

Már babizonyult dolog, hogy csak a Hazai cipőraktárban

lehet a legjobb saját készítményű cipőt a legolcsóbban beszerezni, hol megrendelések pontosan eszközöltek.

Iskola fiu cipő a legjobb.

Szegénysorsú

nők és férfiak biztos kereset-hoz juthatnak.

Cz m a k adóban!

Árverési hirdetés.

Az 1881. évi XIV. tc. XV. §-a értelmében mindazon zálogtárgyak melyek 1910. április hó 14-ig betétek u. m. aranyemű és más ékszerek, régebbi szám 35972-től 36950-ig újabb 39-től 2115-ig, továbbá ruhaneműek és más ingók 10228-tól 12058-ig, melyek ha sem kiváltva sem meghosszabbítva nem lesznek, azok **1910. október hó 14-én délután 2 órakor** a zálogintézet helyiségében az iparhatóság közbenjöttével elárvereztetnek.

Debreczen, 1910. szeptember 29-én.

Kohn Henrik

Központi Zálogintézet, Kossuth utca 15

MEGHÍVÓ

a Stern József és Testvére kefégyár Részvénytársaság
 1910. évi október hó 11-ikén délután 2 és fél órakor a gyártelep irodájában (Vénkert) tartandó

IV-ik évi rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1909/10. évi mérleggel és a nyereség felosztása iránti javaslattal.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, az évi nyereség felosztása és a felmentmény megadása feletti határozathozatal.
4. A sorrend szerinti kilépés folytán megüresedett két igazgatósági tag helyének betöltése.
5. Három felügyelőbizottsági tag választása három évi időtartamra.

Debreczen, 1910. szeptember 28.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen csak azon részvényesek birnak szavazati joggal, akik részvényeiket a társaság pénztáránál, vagy az Alföldi Takarékpénztár debreceni pénztáratánál a közgyűlés előtt 4 nappal letétbe helyezték. (Alapszabályok 12. §.)

A mérleg és eredmény számla a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a részvénytársaság gyártelepének irodájában a részvényesek rendelkezésére áll.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Tanuló felvételt Félegyházy János fűszer üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

Fiatal segéd felvételt a Fővárosi Bazárban Debreczen, Simonffy-u. 1.

Gyógyi irodába ajánlkozik első éves joghallgató a délutáni órákra. Cím a kiadóba.

Önálló alvó lányok azonnal felvétetnek Csengeri Julia divattermében Degenfeld-tér 4. l. emelet.

Adas-vétel.

Katona ládák és felszerelések legolcsóbban a Munkás Bazárba, Degenfeld-tér 8.

Új harisnya kötések és fejelések a legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Párizsi gyárban Debreczen. Ugyanott tanulók és tanuló lányok fizetéssel felvétetnek.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tiükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Csemege-szállít saját bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szállító kivétel. Telefon 294.

Lakás.

Két szoba előszobával és mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Jó víz az udvarban. Egymalom-u. 5.

Garson vagy irodának, két szoba, előszoba, fürdő, legényszoba kiadó. Két részletben vagy akár butorozva is Hunyadi-u. 17. sz. a.

Különfele.

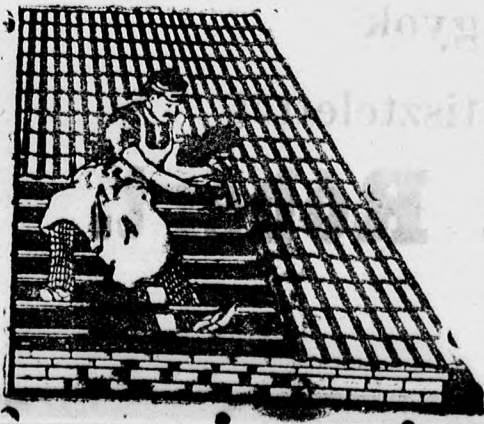
Férfi és női kalapokat a legjobb kivitelben javít és tisztít Békés Lajos kalapos műhelye Debreczen, Piac-u. 46. az udvarban.

Üzlethelyiség két részben is azonnal kiadó Hunyadi-u. 17. sz. alatt.

Egy használt hűtő alaku korcsmai pultot keresek. Vági Török Bálint-u. 24.

Azon rosszakaratu híreszteléssel szemben, hogy a MATILD krémet sehol sem gyártják, tudatom mindazokkal akik használják, hogy a MATILD-crém az összes gyógyszer-tárakban és drogueriakban kapható.

Az építettő és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatos az építkezésnél a Karczagi Aggyag ipar termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a karczagi géposerép könnyűségénél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a közli eserép csak 15-16 cm. széles és sulya drb.-ként 1'30-1'40 kg. addig a géposerép 17 1/2 cm. széles és sulya drb.-ként 1'30-1'35 kg. tehát 10-12 %-al könnyebb, kézi eserépből szükséges 43-45 drb. sulya 55-63 kg. addig □ méterenként, gép eserépből szükséges 86 drb. sulya 46 kg. Eső után az arány még rnszabb, mivel a kézi eserép 20-25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70-80 kg. sulyu lesz addig a géposerép csak 8-9 % vesz fel és így régyzet méterenként 50-51 kg. lesz. A nyers falazati téglával mivel azokat 1/2, 2/3, 3/4 és 1/2 nagyságba is készíti fenti gyár, szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényelmére a helybeli fakeskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhető gyártmányaink gyárvezetőségünkönél is vagy auliroti tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN

Karczagi aggyagipar tulajdonosnál, Széchenyi utca 23.

WACHA RÓBERT

ruhafestő, vegyi-tisztító és gőzmosó intézete

Debreczen.

Szives tudomására hozom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy **Simonffy-utca 55. sz.** saját házában az ez idő szerinti legújabb szerkezetű gépekkel felszerelt

ruhafestő,

vegyi-tisztító

és gőzmosó intézetet

létesítettem s azt f. hó 1-én

üzembe helyeztem.

Az ezen iparág keretébe tartozó mindennemű munka gyors, pontos és szép kivitelére szakképzettségem és modern berendezésem képesítenek.

Az igen tisztelt megbízóim kényelmére Széchenyi-u. 6. sz. a. felvételi helyiséget rendeztem be, hol ruhaneműek festés, tisztítás, vagy gőzmosás végett eredeti árak mellett vétetnek át.

Szives támogatásért esedezve, vagyok

teljes tisztelettel

Wacha Róbert.